

Coleopterologický průzkum

PR Chrapotínský háj

zpracovatel: Pavel Trávníček

2023

Úvod

Přírodní rezervace Chrapotínský háj se nachází v severní části Třebechovické tabule, 1,5 km východně od kostela v obci Ledce v Královéhradeckém kraji. Podloží tvoří křídové slínovce, které ve východní části překrývají kvartérní fluvialní sedimenty. Z biologického hlediska se jedná se o fragment tvrdého luhu (ve východní části) přecházejícího do dubohabřin (západní část PR). Lokalita je na východě ohraničena železniční drahou, ve zbytku směrů je obklopena poli. Přírodní rezervace byla vyhlášena na rozloze 18,35ha v roce 1955, přičemž i během vyhlášení PR lokalita sloužila jako bažantnice.

Z hlediska entomologie jsou významné zejména biotopy saproxylických druhů hmyzu vázaných na zachovalé staré porosty s dubem letním (*Quercus robur*), jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*), jilmem vazem (*Ulmus laevis*), místy doplněnými starými smrky (*Picea abies*), či javorem klenem (*Acer pseudoplatanus*). Na východním okraji se nachází lužní porosty s vrbami (*Salix* spp.) a topoly (*Populus* spp.).

Metodika

Terénní návštěvy proběhly v termínech 21.5., 7.7., 11.8. a 20.10. (vše 2023), při průzkumu byla použita kombinace klasických metod sběru hmyzu. Důraz byl kladen zejména na smyk vegetace atraktivní pro fytofágní druhy, dále byl na vhodných místech proveden oklep křovin, prosev opadanky a tlejících materiálů. Ve spadaném mrtvém dřevě byly za použití dláta vyhledávány skrytě žijící saproxylofágní druhy. V okolí odvodňovacích příkopů a tůní ve východní části byly za pomoci vyšlapávání sbírání zejména střevlíkovití (Carabidae). Dále byly použity 3 ks nárazových pastí (flight interception trap) a to tak, aby každá z pastí reprezentovala vlhkostní gradient lokality, tzn. 1-3, od nejsušších partií dubohabřiny po vlhký lužní porost na východě lokality.

Nasbíraný materiál je uložen ve sbírce autora. Z velké míry nebyly určovány druhy čeledi Staphylinidae jejichž materiál (z pastí) je uložen v lihu ve sbírce autora.

Nomenklatura taxonů je zpracována podle publikace (Zahradník 2017). K determinaci byl použit online klíč Die Käfer Europas (Coleonet.de) a dále ilustrované klíče k jednotlivým skupinám: Hůrka, 1996, edice Zoologických klíčů vydaných nakladatelstvím Academia: Bílý S., 1989; Nedvěd O. 2020. Sběry a determinaci prováděl autor.

Obr. 1. – Rozmístění nárazových pastí.

Obr. 2. – Nárazová past 3 v lužním porostu ve východní části lokality.

Obr. 3 – Nárazová past 2 v tvrdém luhu v centrální části lokality.

Obr. 4 – jedna z používaných metod sběru hmyzu – smýkání.

Obr. 5 – Prosev trouchu a opadanky, významná metoda sběru hmyzu.

Výsledky

Celkem bylo na lokalitě zjištěno 155 druhů brouků z 41 čeledí, z toho 22 druhů z Červeného seznamu ČR a 3 druhy v seznamu Zvláště chráněných druhů.

Nejpočetněji byla zastoupena čeleď střevlíkovití (Carabidae) s 24 druhy. Druhovú rozmanitost se v prostoru lokality výrazně měnila dle charakteru a světelných podmínek. Nejvíce druhů bylo koncentrováno ve východní části lokality, naopak nejméně druhů bylo zaznamenáno v husté smrčíně na j. okraji. Pozitivní vliv na brouky zde má zejména velké množství mrtvého stojícího i ležícího dřeva jak listnatých tak jehličnatých dřevin, které hostí řadu vzácných a ohrožených xylofágních a saproxylických druhů, jako je například ochrannářsky významný tesařík *Trichoferus pallidus* (Olivier, 1790), či více druhů dřevomilů z čeledi Eucnemidae. Mezi významné biotopové prvky patří také stromové houby, které poskytují životní prostor řady vzácných mykofágních druhů (kromě zmíněných druhů v seznamu zde byl zaznamenán i výskyt vzácného lence *Melandrya caraboides* Melandrya caraboides (Linnaeus, 1761), Filip Pavel – ústní sdělení).

Z hlediska fytofágních druhů je zde nejzajímavější jarní aspekt s bohatou květnatou flórou tvořenou dymnivkami, sasankami a plicníky, na které jsou zde vázáni vzácní krytonosci rodu *Mogulones* – *M. larvatus* (Schultze, 1869) a *M. pallidicornis* (C. Brisout de Barneville, 1860), Jiří Krátký – ústní sdělení. Ovšem ani po skončení jarního aspektu patří zdejší vegetace mezi velmi bohaté a nepříliš eutrofní, chybí zde například velké porosty kopřivy dvoudomé, která bývá v lužních lesích velmi hojná, místo nich zde roste zejména bršlice, áron a čistce lesní, na kterých zde dominuje štítonoš *Cassida viridis* Linnaeus, 1758.

Z nejpočetnější čeledi střevlíkovitých Carabidae zde žijí velké populace velkých několika druhů rodu *Carabus*, včetně vzácnějších jako je *C. ullrichi*. Ovšem většina druhů byla koncentrována na podmáčená stanoviště na v. okraji lokality na bahnitých náplavech s periodickými tůňemi a rákosem.

Zajímavý byl občasný výskyt horských, či podhorských druhů (např. *Cantharis palludosa*), které pravděpodobně souvisejí s nedalekými Orlickými horami a inverzními údolními v chladnějších místech Třebechovic.

Obr. 6 – Dendrotelma, významný mikrobiotop obývaný například druhy z čeledi Scirtidae.

Obr. 7 – Hojný fytofágní štítonoš *Cassida viridis*.

Přehled zjištěných druhů

Sběry a determinaci prováděl autor (lgt. et det. P. Trávníček). Dokladový materiál je uložen ve sbírce autora (coll. P. Trávníček).

K nalezeným druhům zařazených v Červeném seznamu ohrožených druhů bezobratlých ČR (Hejda, Farkač & Chobot 2017), jsou zpracovány stručné charakteristiky týkající se zejména preferovaných biotopových nároků, rozšíření a příčin ohrožení.

Použité zkratky: ČS – druh zařazený v Červeném seznamu ohrožených druhů bezobratlých ČR (Hejda, Farkač & Chobot 2017); NT - téměř ohrožený (near threatened).

Obr. 8 – střevlík zlatolesklý (*Carabus auronitens*) je na lokalitě hojným druhem.

Seznam druhů Chrapotínský háj

Čeľad'	Datum nálezu	Početnost (případně relativní)	Lokalizace + dodatky k bionomii	Ochrana (status ohrožení)
Carabidae				
<i>Abax ovalis</i> (Duftschmid, 1812)	21.05.2023	2 ex.	Hojný druh listnatých lesů.	
<i>Abax parallelepipedus</i> (Piller & Mitterpacher, 1783)	21.05.2023	hojně	Velmi hojný druh ve všech biotopech.	
<i>Agonum viduum</i> (Panzer, 1797)	21.05.2023	2 ex.	Mokřiny na v. okraji lokality.	
<i>Anisodactylus binotatus</i> (Fabricius, 1787)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
<i>Bembidion biguttatum</i> (Fabricius, 1779)	07.07.2023	1 ex.	Aktivní sběr. Východní část PR	
<i>Bembidion lunulatum</i> (Fourcroy, 1785)	20.10.2023	1 ex.	Prosev opadanky. Východní část PR.	
<i>Bembidion mannerheimii</i> C.R. Sahlberg, 1827	20.10.2023	2 ex.	Prosev opadanky. Východní část PR.	
<i>Calosoma inquisitor</i> (Linnaeus, 1758)	20.10.2023	1 ex.	Nalezena krovka při prosevu opadanky. Dubohabřina.	O
<i>Carabus auronitens</i> Fabricius, 1792	07.07.2023	3 ex.	Hojný druh lesních biotopů rozšířený zejména ve středních a vyšších polohách.	
<i>Carabus granulatus</i> Linnaeus, 1758	21.05.2023	1 ex.	Hojný druh lesních biotopů.	
<i>Carabus hortensis</i> Linnaeus, 1758	21.05.2023	3 ex.	Hojný druh lesních biotopů.	
<i>Carabus ulrichii</i> Germar, 1824	20.10.2023	1 ex.	Nalezena krovka při prosevu opadanky. Střed.	O
<i>Demetrias atricapillus</i> (Linnaeus, 1758)	20.10.2023	2 ex.	Prosev opadanky. Východní část PR.	
<i>Drypta dentata</i> (Rossi, 1790)	21.05.2023	1 ex.	Při okraji PR na okraji pole, hojný šířící se druh.	
<i>Dyschiriodes globosus</i> (Herbst, 1784)	21.05.2023	1 ex.	Mokřiny na v. okraji lokality.	

<i>Harpalus rufipes</i> (De Geer, 1774)	11.8.2023	1 ex.	Hojný eurytopní druh.	
<i>Microlestes minutulus</i> (Goeze, 1777)	21.05.2023	1 ex.	Hojný eurytopní druh.	
<i>Nebria brevicollis</i> Fabricius, 1792	21.05.2023	jednotlivě (8 ex.)	Hojný druh vlhkých biotopů.	
<i>Notiophilus biguttatus</i> (Fabricius, 1779)	20.10.2023	1 ex.	Prosev opadanky. Východní část PR.	
<i>Pterostichus anthracinus</i> (Illiger, 1798)	21.05.2023	6 ex.	Mokřiny na v. okraji lokality.	
<i>Pterostichus oblongopunctatus</i> (Fabricius, 1787)	07.07.2023	jednotlivě	Hojný střevlík rozšířený zejména ve středních a vyšších polohách.	
<i>Syntomus obscuroguttatus</i> (Duftschmid, 1812)	20.10.2023	2 ex.	Prosev opadanky. Dubohabřina. V Čechách jde o vzácnější druh lužních lesů.	
<i>Tachys bistratus</i> (Duftschmid, 1812)	20.10.2023	4 ex.	Prosev opadanky. Dubohabřina.	
<i>Trechus quadristriatus</i> (Schränk, 1781)	07.07.2023	3 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
Dytiscidae				
<i>Agabus congener</i> (Thunberg, 1794)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
Hydrophilidae				
<i>Cercyon sternalis</i> Sharp, 1918	21.05.2023	jednotlivě	Mokřiny ve v. části PR.	
Histeridae				
<i>Gnathoncus rotundatus</i> (Kugelann, 1792)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E, det. J. Pražák	
<i>Platysoma lineare</i> Erichson, 1834	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
Silphidae				
<i>Nicrophorus vespillo</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Nicrophorus vespilloides</i> Herbst, 1784	07.07.2023	3 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	

<i>Oiceoptoma thoracicum</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	3 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
Leiodidae				
<i>Agathidium cf. laevigatum</i> Erichson, 1845	11.8.2023	1 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Agathidium nigripenne</i> (Fabricius, 1792)	07.07.2023	3 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Anisotoma humeralis</i> (Fabricius, 1792)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Anisotoma orbicularis</i> (Herbst, 1792)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Catops fuliginosus</i> Erichson, 1837	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Catops picipes</i> (Fabricius, 1787)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Choleva cisteloides</i> (Frölich, 1799)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past I., II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Leiodes</i> sp.	11.8.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Nargus velox</i> (Spence, 1815)	20.10.2023	1 ex.	Prosev opadanky. Dubohabřina.	
<i>Ptomaphagus</i> sp.	20.10.2023	1 ex.	Prosev opadanky. Dubohabřina.	
<i>Sciodrepoides watsoni</i> (Spence, 1815)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
Staphylinidae				
<i>Scaphisoma</i> sp.	11.8.2023	3 ex.	Nárazová past I.+II.+III.	
<i>Scaphidium</i> <i>quadrimaculatum</i> Olivier, 1790	11.8.2023	hojně	Pod kůrou tlejících stromů.	
Lampyridae				
<i>Lamprohiza splendidula</i> (Linnaeus, 1767)	07.07.2023	5 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	

Cantharidae				
<i>Cantharis fusca</i> Linnaeus, 1758	21.05.2023	desítky	Hojný druh ve všech typech biotopů.	
<i>Cantharis livida</i> Linnaeus, 1758	21.05.2023	desítky	Hojný druh ve všech typech biotopů.	
<i>Cantharis nigricans</i> (O.F. Müller, 1776)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Cantharis palludosa</i> Fallén, 1807	21.05.2023	1 ex.	Smyk vegetace.	
<i>Malthinus punctatus</i> (Fourcr., 1785)	07.07.2023	1 ex.	Smyk vegetace.	
<i>Rhagonycha fulva</i> (Scopoli, 1763)	11.8.2023	hojně	Nárazová past I.+II.+III.	
Melyridae				
<i>Axinotarsus ruficollis</i> (Olivier, 1790)	07.07.2023	1 ex.	Smyk vegetace.	
<i>Dasytes virens</i> (Marsham, 1802)	11.8.2023	1 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
Cleridae				
<i>Thanasimus formicarius</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
Lymexylidae				
<i>Lymexylon navale</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	3 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	VU
Elateridae				
<i>Agriotes acuminatus</i> (Stephens, 1830)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Agriotes pilosellus</i> (Schönherr, 1817)	21.05.2023	1 ex.	Oklep habrů.	
<i>Agrypnus murinus</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Ampedus pomorum</i> (Herbst, 1784)	21.05.2023	desítky	Hojný saproxylický druh.	
<i>Ampedus sanguinolentus</i> (Schränk, 1776)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	

<i>Athous bicolor</i> (Goeze, 1777)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Athous haemorrhoidalis</i> (Fabricius, 1801)	21.05.2023	nižší stovky	Hojný druh ve všech typech biotopů.	
<i>Athous vittatus</i> (Fabricius, 1792)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
<i>Dalopius marginatus</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Denticollis linearis</i> Linnaeus, 1758	21.05.2023	nižší stovky	Hojný saproxylický druh.	
<i>Hemicrepidius hirtus</i> (Herbst, 1784)	11.8.2023	2 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Limonium poneli</i> Leseigneur & Mertlik, 2007	07.07.2023	3 ex.	Nárazová past I. a III. – dubohabřina a luh GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
<i>Melanotus castanipes</i> (Paykull, 1800)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
<i>Melanotus villosus</i> (Fourcroy, 1785)	07.07.2023	5+2 ex.	Nárazová past I+II.	
<i>Stenagostus rhombeus</i> (Olivier, 1790)	11.8.2023	3 ex.	Nárazová past I.+II.+III.	VU
Eucnemidae			Hojný saproxylický druh.	
<i>Eucnemis capucina</i> Ahrens, 1812	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	EN
<i>Hylis cariniceps</i> (Reitter, 1902)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	CR
<i>Hylis foveicollis</i> (C.G. Thomson, 1874)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	EN
<i>Hylis olexai</i> (Palm, 1955)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	EN
<i>Microrhagus lepidus</i> Rosenhauer, 1847	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	EN
Throscidae				

<i>Trixagus dermestoides</i> Linnaeus, 1766	07.07.2023	desítky	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
Scirtidae				
<i>Contacyphon</i> spp.	11.8.2023	desítky	Nárazová past I.+II.+III.	
<i>Microcara testacea</i> (Linnaeus, 1767)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
Cucujidae				
<i>Cucujus cinnaberinus</i> (Scopoli, 1763)	07.07.2023	jednotlivě	Druh vyskytující se pod kůrou trouchnivého dřeva napadeného plísněmi a houbami. Během posledních cca 10ti let zaznamenal velké šíření díky odumírání monokultur.	§SO, VU, EU II, IV, BERN II
<i>Pediacus depressus</i> (Herbst, 1794)	07.07.2023	desítky ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	VU
Monotomidae				
<i>Rhizophagus bipustulatus</i> (Fabricius, 1792)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Rhizophagus parvulus</i> (Paykull, 1800)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Rhizophagus perforatus</i> Erichson, 1845	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	NT
<i>Rhizophagus picipes</i> (Olivier, 1790)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
Cerylonidae				
<i>Cerylon histeroides</i> (Fabricius, 1792)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
Byturidae				
<i>Byturus ochraceus</i> (L.G. Scriba, 1790)	21.05.2023	vyšší desítky	Květy pryskyřníků u cesty.	
Nitidulidae				
<i>Brassicogethes coracinus</i> (Sturm, 1845)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	

<i>Epuraea biguttata</i> (Thunberg, 1784)	07.07.2023	desítky	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Epuraea guttata</i> (Olivier, 1790)	07.07.2023	3 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
<i>Epuraea marseuli</i> Reitter, 1872	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Epuraea melanocephala</i> (Marsham, 1802)	21.05.2023	1 ex.	Smyk vegetace.	
<i>Glischrochilus</i> <i>quadrisignatus</i> (Say, 1835)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Pityophagus ferrugineus</i> (Linnaeus, 1761)	07.07.2023	6 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Soronia grisea</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Soronia punctatissima</i> (Illiger, 1794)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
Silvanidae				
<i>Silvanus bidentatus</i> (Fabricius, 1792)	07.07.2023	3 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Uleiota planatus</i> (Linnaeus, 1761)	21.05.2023	velmi hojně	Hojný saproxylický druh žijící pod kůrou tlejícího dřeva.	
Erotylidae				
<i>Triplax rufipes</i> (Fabricius, 1775)	07.07.2023	1 ex.	Smyk vegetace u cesty.	
<i>Tritoma bipustulata</i> Fabricius, 1775	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
Cryptophagidae				
<i>Atomaria</i> spp.	11.8.2023	desítky	Nárazová past I.+II.+III. + prosev	
Latriidae				
<i>Stephostethus alternans</i> (Mannerheim, 1844)	07.07.2023	10 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	

Endomychidae				
<i>Endomychus coccineus</i> (Linnaeus, 1758)	21.05.2023	jednotlivě	Mykofágní druh	VU
<i>Mycetina cruciata</i> (Schaller, 1783)	21.05.2023	1 ex.	Druh vyhledávající tlející materiály.	
Coccinellidae				
<i>Coccinella septempunctata</i> Linnaeus, 1758	11.8.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Harmonia axyridis</i> (Pallas, 1773)	07.07.2023	jednotlivě	Invazní druh hojně rozšířený po celé ČR,	
<i>Propylea quatuordecimpunctata</i> (Linnaeus, 1758)	20.10.2023	4 ex.	Prosev opadanky. Dubohabřina.	
<i>Scymnus ferrugatus</i> (Moll, 1785)	11.8.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
Ptinidae				
<i>Dorcatoma flavicornis</i> (Fabricius, 1792)	11.8.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Ernobius sp.</i>	11.8.2023	3 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Ptilinus pectinicornis</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	3 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
Mycetophagidae				
<i>Mycetophagus quadripustulatus</i> (Linnaeus, 1767)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Mycetophagus piceus</i> (Fabricius, 1787)	21.05.2023	2 ex.	Na stromové houbě ve v. části PR.	NT
<i>Triphyllus bicolor</i> (Fabricius, 1792)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	VU
Tetratomidae				
<i>Eustrophus dermestoides</i> (Fabricius, 1792)	11.8.2023	1 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	NT
Zopheridae				

<i>Bothrioderes bipunctatus</i> (Gmelin in Linnaeus, 1790)	21.05.2023	1 ex.	Torzo <i>Picea abies</i> na severním okraji PR.	EN
<i>Colydium elongatum</i> (Fabricius, 1787)	21.05.2023	2 ex.	Torzo <i>Picea abies</i> na severním okraji PR.	NT
Salpingidae				
<i>Vincenzellus ruficollis</i> (Panzer, 1794)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
Pyrochroidae				
<i>Pyrochroa serraticornis</i> (Scopoli, 1763)	21.05.2023	jednotlivě	Larvy pod kůrou ležícího dřeva.	
<i>Schizotus pectinicornis</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
Scraptiidae				
<i>Anaspis flava</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
<i>Anaspis frontalis</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
Melandryidae				
<i>Conopalpus testaceus</i> (Olivier, 1790)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	NT
Mordellidae				
<i>Mordellaria aurofasciata</i> (Comolli, 1837)	07.07.2023	3 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E, nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	EN
<i>Tomoxia bucephala</i> Costa, 1854	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
Tenebrionidae				
<i>Allecula morio</i> (Fabricius, 1787)	11.8.2023	4 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	NT
<i>Bolitophagus reticulatus</i> (Linnaeus, 1767)	21.05.2023	4 ex.	Na stromové houbě.	
<i>Corticium unicolor</i> Piller & Mitterpacher, 1783	21.05.2023	jednotlivě	Torzo <i>Picea abies</i> na severním okraji PR.	NT

<i>Diaperis boleti</i> (Linnaeus, 1756)	21.05.2023	jednotlivě	Mycetofágní druh žijící ve stromvých houbách.	
<i>Eledona agricola</i> (Herbst, 1783)	21.05.2023	2 ex.	Na stromové houbě.	
<i>Isomira thoracica</i> Fabricius, 1792	07.07.2023	1 samec	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Lagria hirta</i> (Linnaeus, 1758)	11.8.2023	desítky	Nárazová past I.+II.+III.	
<i>Uloma culinaris</i> (Linnaeus, 1758)	11.8.2023	1 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	NT
Scarabaeidae				
<i>Aphodius sticticus</i> (Panzer, 1798)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Aphodius zenkeri</i> Germar, 1813	11.8.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Protaetia marmorata</i> (Fabricius, 1792)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Valgus hemipterus</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
Geotrupiae				
<i>Anoplotrupes stercorosus</i> (Scriba, 1791)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
Cerambycidae				
<i>Clytus arietis</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Dinoptera collaris</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Glaphyra umbellatarum</i> (Schreber, 1759)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Phymatodes testaceus</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	4 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	

<i>Prionus coriarius</i> (Linnaeus, 1758)	11.8.2023	3 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
<i>Stictoleptura rubra</i> (Linnaeus, 1758)	11.8.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Tetrops praeustus</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
<i>Trichoferus pallidus</i> (Olivier, 1790)	11.8.2023	1 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	EN
Chrysomelidae				
<i>Cassida viridis</i>	21.05.2023	vyšší desítky až stovky	Fytofágní druh rozšířený po celé lokalitě.	
<i>Gonioctena quinquepunctata</i> (Fabricius, 1787)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past III. – měkký luh GPS 50.2263425N, 16.0630783E	
<i>Psylliodes chrysocephalus</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	stovky	Okraje polí.	
Curculionidae				
<i>Acalles camelus</i> (Fabricius, 1792)	20.10.2023	1 ex.	Prosev opadanky. Reliktní druh zachovalých lesů.	
<i>Archarius pyrrhoceras</i> (Marsham, 1802)	21.05.2023	1 ex.	Smyk vegetace.	
<i>Curculio glandium</i> Marsham, 1802	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
<i>Ceutorhynchus pallidactylus</i> (Marsham, 1802)	11.8.2023	stovky	Nárazová past I.+II.+III. + smyk	
<i>Exomias pellucidus</i> (Boheman, 1834)	21.05.2023	2 ex.	Smyk vegetace na světlině v j. části.	
<i>Hylesinus crenatus</i> (Fabricius, 1787)	07.07.2023	1 ex.	Smyk vegetace.	
<i>Nedyus quadrimaculatus</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	2 ex.	Smyk vegetace.	
<i>Oulema gallaeciana</i> (Heyden, 1870)	11.8.2023	1 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Phyllobius argentatus</i> (Linnaeus, 1758)	07.07.2023	2 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	

<i>Phyllobius pomaceus</i> Gyllenhal, 1834	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past II. - trouchnivý jasan GPS 50.2242467N, 16.0622278E	
<i>Sciaphilus asperatus</i> (Bonsdorff, 1785)	21.05.2023	2 ex.	Smyk vegetace na světlině v j. části.	
<i>Scolytus intricatus</i> (Ratzeburg, 1837)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	
<i>Xyleborus cf. monographus</i> (Fabricius, 1792)	07.07.2023	1 ex.	Nárazová past I. - dubohabřina GPS 50.2263239N, 16.0592617E	

Obr. 9 – Mohutné duby poskytují vhodné biotopy řadě saproxylickým druhům.

Komentář k vybraným chráněným, či faunisticky významným druhům

lesák rumělkový, *Cucujus cinnaberinus*, §SO, VU, EU II, IV, BERN II

Šířící se saproxylický druh žijící pod kůrou listnatých i jehličnatých dřevin, zejména na topolu, dubu, buku, lípě, vrbách, ale i borovici či smrku. Larvy se vyvíjejí v hniјícím vlhkém, černohnědě zbarveném lýku pod uvolněnou borkou padlých či zlomených listnatých stromů nebo ulomených silných větvích. Larvy i imaga se živí hniјícím lýkem, larvy jsou příležitostně dravé. Vývoj trvá minimálně dva roky. V ČR šlo o velmi vzácný druh, který se díky rozpadu topolových větrolamů a alejí začal šířit zejména podél vodních toků, v posledních 5 letech se velmi rozšířil i do hospodářských lesů, kde žije zejména v usychajících borových monokulturách, kde bývá i velmi hojný. Druh byl na lokalitě nalezen v hojném počtu pod kůrou spadlých dubů.

Obr. 10 – Larva lesáka rumělkového (*Cucujus cinnaberinus*) pod kůrou spadlého dubu.

Druh na lokalitě není ohrožený, vhodným managementem je ponechávání stojícího i ležícího mrtvého dřeva.

střevlík Ullrichův *Carabus ullrichi*, O

Dravý střevlík obývající lužní lesy a aluviální louky v nížinách a pahorkatinách. V posledních letech podobně jako většina velkých střevlíků rodu *Carabus* zřetelně ubývá.

Druh na lokalitě není ohrožený.

krajník hnědý *Calosoma inquisitor*, O

Lokální druh nížinných doubrav. Jeho populace jsou korelované s přemnožením housenek bekyní (*Lymantria*), které tvoří jejich dominantní potravu. V posledních desítkách let stejně jako vzácnější krajník pižmový ubývá.

Obr. 11 – střevlík *Carabus ullrichi*, typický obyvatel lužních porostů a vlhkých luk.

Druh není na lokalitě ohrožený, pokud nedojde k většímu kácení dubů.

dřevomil *Hylis cariniceps*, CR

Velmi vzácný saproxylický druh, jehož larvy se živí měkkým vlhkým dřevem listnatých stromů, zejména dubu a habru. V ČR je lokálně rozšířen zejména v severozápadních Čechách a v Bílých Karpatech. Ve východních Čechách je chytán vzácně zejména v reliktních zachovalých lesích s dostatkem mrtvého dřeva.

Druh na lokalitě vyžaduje ponechávání ležícího i stojícího mrtvého dřeva až do rozkladu.

dřevomil *Hylis foveicollis*, EN

Vzácný saproxylický druh, jehož larvy se živí čerstvě odumřelým dřevem listnatých dřevin. V ČR je lokálně rozšířen v zachovalých listnatých lesích s dostatkem mrtvého dřeva.

Druh na lokalitě vyžaduje ponechávání dostatku odumírajícího dřeva.

dřevomil *Hylis olexai*, EN

Druh vyhledávající světlé přirozené až pralesní porosty listnatých dřevin s množstvím padlého a tlejícího dřeva, kde se vyvíjejí jeho larvy (jako živné rostliny jsou známy převážně *Quercus*, *Fagus*, *Tilia*, *Populus*), ale vzácně byl nalezen i ve smrku (*Picea* sp.), či jedli (*Abies* sp.). V celé ČR nacházený pouze lokálně a jednotlivě převážně náletovými pastmi. Známé jsou nálezy z Moravy – Podyjí, Blanensko (Vávra, Škorpík 2013) a recentně i ze severních a východních Čech – Oheb, Krkanka, Strádovské peklo (Kopecký, Pelikán 2018). Nedávné nálezy poukazují na výskyt v topolech i v nížinných lužních lesích – Hrobice (Mertlík, Pelikán, 2013).

Druh na lokalitě vyžaduje ponechávání dostatku odumírajícího a tlejícího dřeva.

dřevomil *Microrhagus lepidus*, EN

Vzácný saproxylický druh žijící v přírodně zachovalých lesních porostech s dostatečným množstvím a časovou kontinuitou padlého a tlejícího dřeva. Vývoj larev probíhá v tlejícím polovlhkém až vlhkém měkkém dřevě, které je často charakteristické svým rozpadem svrchních vrstev do tenkých a křehkých plátů (Vávra & Škorpík 2013). Je lokálně rozšířen zejména v severozápadních Čechách, ve východních Čechách jen ojediněle, na Moravě je hojnější.

Druh na lokalitě vyžaduje ponechávání dostatku odumírajícího a mrtvého dřeva.

dřevomil *Eucnemis capucina*, EN

Lokální v ČR široce rozšířený druh vyhledávající zachovalé lesy, háje i parky a aleje s výskytem starých stromů. Ke svému vývoji vyhledává často poškozené živé stromy s otevřenými dutinami v kmenech nebo ve větvích. V těchto dutinách žijí larvy v mrtvém, polovlhkém tlejícím dřevě měkké, ale kompaktní konzistence, nejčastěji šedé, ale i slabě narůžovělé barvy. (Vávra & Škorpík 2013).

Druh na lokalitě vyžaduje zachování starých stromů s dutinami a suchými částmi větví.

hrotovec *Mordellaria aurofasciata*, EN

Velmi vzácný saproxylický druh žijící v zachovalých lesních porostech. V ČR známý pouze z pár nálezů zejména z jižní Moravy (Soutok). Ve východních Čechách byl nalezen pouze v NPP Babiččino údolí (Kopecký, Pelikán 2021). Ovšem přibývající nálezy z Čech značí o pravděpodobném šíření. Bionomie není příliš známa.

Druh na lokalitě vyžaduje zachování dostatku mrtvého a odumírajícího dřeva.

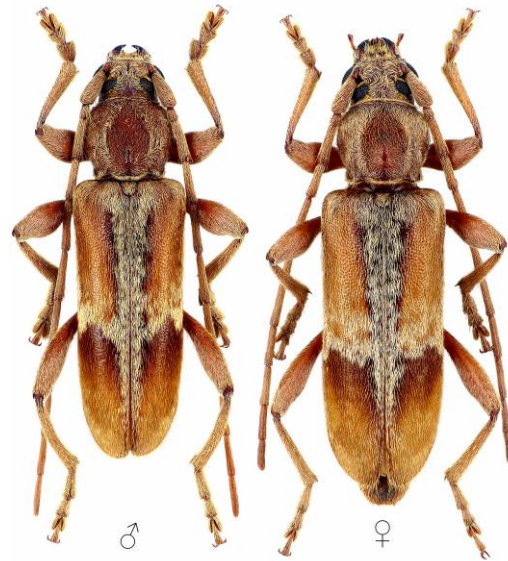
potemník *Bothrioides bipunctatus*, EN

Vzácný saproxylický druh žijící pod kůrou listnatých i jehličnatých dřevin, zejména na dubu, buku, vrbách, ale i borovici či smrku (jako v tomto případě). Vývoj probíhá ve štolách larev xylofágních brouků, zejména tesaříků (Cerambycidae), červotočů (Anobiidae), korovníků (Bostrychidae) a kůrovců (Scolytidae). Larva se živí jako vnější parazit larev brouků. V ČR jde o vzácný druh nížinných poloh se zachovalými lesními porosty s dostatkem mrtvého dřeva, ačkoliv se v posledních letech šíří s usycháním stromů, zejm. borovic i do hospodářských lesů.

Pro jeho přežití na lokalitě je nutné ponechávat alespoň část mrtvých stojících dřevin.

Tesařík *Trichoferus pallidus*, EN

Vzácný brouk s vývojem téměř výhradně v suchých dubech (*Quercus* spp.). Výjimečně byl zaznamenán i v lípě (*Tilia* spp.) a buku (*Fagus sylvatica*) (Švácha & Danilevsky 1987). Vývoj larvy *T. pallidus* probíhá pod kůrou či v silnější kůře, kde si vytváří i kukelní komůrku. Vývoj probíhá ve kmeni a v silnějších spodních větvích mohutných dubů, ale i v doubcích o síle 15–20 cm – v takovém případě však pouze ve výšce max. 100 cm nad zemí (pozorování Kaděra 2009). Imaga se vyskytují od konce června do srpna, aktivují pouze v noci – několik minut po západu slunce vylézají z úkrytů a jsou pozorovatelná zhruba 2,5 hodiny, pak se znovu skrývají. Z tohoto důvodu může být *T. pallidus* přehlíženým broukem.

Obr. 12 – vzácný tesařík *Trichoferus pallidus*. Photo
© David Navrátil & 8K postprocessing M.Hoskovec

Dlouho byl považován za druh s výskytem pouze na jižní Moravě, odkud jsou známy nálezy převážně jen z Břeclavska a Hodonínska (Sláma 1998). Avšak v roce 2017 byl nalezen také na Křivoklátsku (Bořucký 2017), což je ovšem jediný známý ověřený výskyt v Čechách.

Významný nález, jedná se o potvrzený třetí výskyt v Čechách a nový druh pro východní Čechy!

Druh na lokalitě je ohrožený likvidací mrtvého stojícího dubového dřeva, proto je nutné mrtvé a odumírající duby na lokalitě ponechávat.

kovařík, *Stenagostus rhombeus*, VU

Vzácný saproxylický druh žijící pod kůrou listnatých stromů, zejména dubů, buků a jilmů. Larvální vývoj trvá přibližně 4 roky. Larvy se živí mycelií dřevních hub a mrtvým nebo živým podkorním hmyzem. K vývoji využívá zejména silné pařezy, či kmeny odumřelých stromů. V ČR jde o druh vyskytující se zejména v zachovalých listnatých lesních porostech s dostatkem stojícího mrtvého dřeva. Centrum rozšíření je v nížinách Polabí a Pomoraví.

Pro jeho přežití na lokalitě je potřeba ponechávat alespoň část mrtvých stojících i ležících dřevin.

Obr. 13 – Larva kovaříka *Stenagostus rhombeus* v dubovém tlejícím dřevě napadeného houbami.

lesan lodničník *Lymexylon navale*, VU

Významný saproxylický druh vyvíjející se v kmenech a silnějších větvích listnatých stromů, zejména dubů (*Quercus* spp.). V ČR je lokální a vzácný, na moravě je místy hojnější zejména v okolí velkých řek.

Druh na lokalitě vyžaduje dostatek mrtvého a odumírajícího dřeva.

lesák *Pediacus depressus*, VU

Saproxylický druh obývající zchovalé lesní porosty s dostatkem mrtvého dřeva. Nejčastěji nacházený v dubových porostech pod shnilou kůrou pařezů a kmenů napadených tesaříky (Cerambycidae). Larvy se pravděpodobně živí dravě, zejména podkorním hmyzem. V ČR je rozšířený zejména lokálně v nížinách.

Pro jeho přežití na lokalitě je vhodné ponechávat dostatek mrtvého dřeva.

houbožrout *Triphyllus bicolor*, VU

Mykofágní druh s larválním vývojem ve stromových houbách listnatých dřevin, zejména *Fistulina hepatica* a *Laetiporus sulphureus*. V ČR je lokálně rozšířen zejména v nížinách a podél vodních toků.

Druh na lokalitě vyžaduje zachování odumírajících stromů s dřevními houbami.

pýchavkovník červcový *Endomychus coccineus*, VU

Lokálně hojný druh žijící v mycelii prorostlém dřevě stojících i ležících listnatých stromů. Často nacházený v dřevě zejména topolů, dubů podél vodních toků, ve starých větrolamech apod. V ČR jde o místy hojný druh od nížin do hor.

Obr. 14 – Mykofágní druh pýchavkovník červcový (*Endomychus coccineus*).

Pro jeho přežití na lokalitě je potřeba ponechávat dostatek mrtvého dřeva k zetlení na lokalitě.

***Eustrophus dermestoides*, NT**

Mykofágní druh žijící ve stromových houbách listnatých dřevin, zejména v sírovci žlutooranžovém (*Laetiporus sulphureus*). V ČR jde o vzácnější druh s výskytem zejména v nížinách kolem velkých řek.

Pro přežití druhu na lokalitě je potřeba ponechávat staré stromy s dřevními houbami.

houbožrout *Mycetophagus piceus*, NT

Mykofágní druh žijící ve stromových houbách na listnatých dřevinách. V ČR se vyskytuje zejména v břehových porostech kolem řek, starých alejích a zachovalých lesích se starými stromy.

Pro přežití druhu na lokalitě je potřeba ponechávat staré stromy s dřevními houbami.

Obr. 15 – Houbožrout *Mycetophagus piceus*.

hřbenočlenec smolový *Allecula morio*, NT

Lokálně hojný saproxylický druh žijící pod kůrou listnatých stromů, zejména dubů, buků a lip. Larvální vývoj trvá kolem 2 let v měkkém dřevě napadeném stromovými houbami. V ČR jde o lokálně hojný druh nížin a pahorkatin.

Pro jeho přežití na lokalitě je nutné ponechávat alespoň část mrtvých stojících dřevin a stromů s dutinami.

kmenař trouchový *Uloma culinaris*, NT

Saproxylický druh vykytující se v mycelii prorostlém dřevě jehličnatých a listnatých stromů a v tlejících hromadách trouchu v dutinách. V ČR jde o lokálně hojný druh rozšířený zejména v nížinách a pahorkatinách.

Pro přežití na lokalitě je vhodné ponechávat dostatek mrtvého dřeva až do zetlení.

lesklec *Rhizophagus perforatus*, NT

Saproxylický druh žijící pod kůrou listnatých stromů, zejména dubů, jilmů, vrb a topolů a v tlejícím dřevě z nich. V ČR je rozšířen roztroušeně zejména v nížinách, často v břehových porostech u řek a v lužních lesích.

Pro jeho přežití na lokalitě je potřeba ponechávat dostatek mrtvého dřeva.

potemník *Colydium elongatum*, NT

Lokální saproxylický druh žijící pod kůrou listnatých i jehličnatých dřevin, zejména na dubu, buku, olši, bříze, ale i borovici či smrku (jako v tomto případě). Dospělci i larvy jsou draví a živí se larvami a kuklami jiných saproxylických brouků, u larev se předpokládá pouze fakultativní predátorství a většinou potravu představují hlavně houby. V ČR jde o lokální druh zachovalějších porostů dřevin, ale v posledních letech i hospodářských lesů s dostatkem suchých stromů.

Pro jeho přežití na lokalitě je nutné ponechávat alespoň část mrtvých stojících dřevin.

lenec *Conopalpus testaceus*, NT

Lokální druh starých lesních porostů a solitérních stromů napadených stromovými houbami. Často bývá přehlížený z důvodu skrytého nočního života v korunách stromů, ovšem ochotně létá na světlo, či padá do nárazových pastí. V ČR je rozšířený zejména v nižších a středních polohách.

Pro jeho přežití na lokalitě je potřeba ponechávat stojící staré stromy.

potemník *Corticeus unicolor*, NT

Lokálně hojný druh vyskytující se ve stromech napadených kůrovci, jejichž larvami se živí. Nejčastěji je nacházen v dřevě listnatých stromů (*Betula*, *Populus*, *Alnus*), ale výskyt v jehličnanech také není neobvyklý (např. *Pinus sylvestris*, či *Picea abies*).

Pro jeho přežití na lokalitě je potřeba ponechávat stojící staré stromy.

Obr. 16 – Vzácněji se ve východní části lokality vyskytují staré jilmy (*Ulmus laevis*).

Závěr

Při průzkumu bylo zjištěno poměrně velké zastoupení saproxylických a mykofágických druhů vázaných na zachovalá lesní společenstva, unikátní je zejména významný vlhkostní gradient od sušších dubohabřin přes tvrdý luh se starými duby, jilmy a jasanů až po měkký luh s vrbami a topoly na východě. Z nejvýznamnějších takových druhů je zejména 5 druhů dřevomilů (Eucnemidae), dva druhy lesáků (Cucujidae) a vzácný tesařík *Trichoferus pallidus*, kteří indikují značnou zachovalost území.

Unikátní na lokalitě je pak zejména jarní aspekt, který je velice druhově bohatý na bylinný podrost, zejména na dymnivky, plicníky, kostivaly, sasanky apod. To umožnilo přežití vzácných druhů fytofágických druhů brouků, významný je výskyt krytonosců rodu *Mogulones*.

V letním aspektu převládá bršlice kozí noha (na rozdíl od většiny lužních lesů zde téměř chybí kopřiva dvoudomá), která poskytuje útočiště pro řadu florikolních druhů brouků, jako jsou tesaříci, lesknáčci, ale i další druhy z nadčeledi Cucujiformia a Cleroidea.

Ve východní části jsou významné mokřadní stanoviště s periodickými tůněmi, ty umožňují výskyt řady druhů, které jinde v PR nenalezneme, zejména druhy z čeledi střevlíkovitých (Carabidae).

Aktuální trend ponechávání mrtvého dřeva na lokalitě je z entomologického hlediska velmi vhodný a pro zachování druhové diverzity je nutné v něm pokračovat, zejména nekácet staré stromy včetně souší, či proschlých stromů, které hostí nejvíce vzácných druhů, prioritně se vyhnout kácení jilmů a dubů. Z hlediska dalšího vývoje lokality doporučuji tedy ponechávat velké množství stojícího a ležícího mrtvého dřeva a odumírající stromy, které také hostí stromové houby umožňující přežití vzácných druhů mykofágů.

Z důvodu občasného přílišného zahuštění porostu zejména mladou tyčovinou jasanů a místy i javorů, a jejich stíněním na biologicky významné staré stromy, doporučuji dělat místní probírky této tyčoviny, zejména v blízkém okolí velmi hodnotných mohutných stromů (zejména duby a jilmy), aby došlo k oslunění kmene a dutin, které se tak stanou pro řadu saproxylických druhů lépe využitelné.

V západní části lze uvažovat o částečném prokácení habrů (solitérní duby ponechat) a vytvořit zde pařezový porost, který by mohl diverzitu xylofágických a saproxylických druhů ještě zvednout, zejména pustěním světla do porostu.

Ve východní části začínají být periodické tůně velmi zazemněné a porostlé hustým rákosem a vrbami, je proto vhodné zauvažovat nad vybudováním a prohloubením terénu, aby zde tento biotop časem úplně nevymizel. Je vhodné také částečně proředit vrbový a křovinatý porost u železniční trati (ikdyž v tomto případě je nutné také posoudit negativní vliv železnice, zda nebude převládat nad pozitivními vlivy výřezu)

Z hlediska zachování bylinného podrostu a na něj vázaných druhů brouků je vhodné zamezit přílišnému splachu živin z okolních polí a to ideálně vznikem širokého pruhu úhoru podél celé rezervace.

Obr. 17 – Stromové houby hostí řadu významných druhů mykofágních brouků.

Obr. 18 – Drobná tůň vzniklá vlivem prasat divokých, stanoviště využívané zejména stěvlíky.

Obr. 19 – .Mohutný dub v porovnání s člověkem.

Použitá literatura a prameny:

1. BEJČEK, Vladimír, Miroslav BERAN, Petr HEŘMAN, et al., HOFMEISTER, Jeňýk a Jan HOŠEK, ed. *Seznamy indikačních druhů živočichů a hub pro jednotlivé typy přírodních stanovišť podle katalogu biotopů ČR: projekt TAČR TB030MZP011 „Stanovení indikačních druhů živočichů a hub pro typy přírodních stanovišť uvedené v Katalogu biotopů ČR“* [online]. Ekologické služby, 2016, , 1-397 [cit. 2021-11-11]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/seznamy_indikacnich_druhu_katalog/\\$FILE/OZUOPK-Priloha_metodiky_-_Seznamy%20indikacnich%20druhu-20170203.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/seznamy_indikacnich_druhu_katalog/$FILE/OZUOPK-Priloha_metodiky_-_Seznamy%20indikacnich%20druhu-20170203.pdf)
2. BOŘUCKÝ, Jan. První nález tesaříka *Trichoferus pallidus* (Olivier, 1790) (Coleoptera, Cerambycidae) v Čechách, *Západočeské entomologické listy* (2017), 8: 55–57, ISSN 1804-3062
3. BURAKOWSKI, B., M. MROCZKOWSKI a J. STEFAŃSKA. Chrząszcze – Coleoptera. Cucujoidea, część 3. *Katalog Fauny Polski*. Warszawa, 1987, **XXIII**(14), 14.
4. BURAKOWSKI, B., M. MROCZKOWSKI a J. STEFAŃSKA. Ryjkowce – Curculionidae, część 3. *series: Katalog Fauny Polski*. Warszawa, 1997, 21.
5. *Die Käfer Europas: Ein Bestimmungswerk im Internet* [online]. Nienburg/Weser: coleonet.de, 2002 [cit. 2021-11-11]. Dostupné z: <http://coletonet.de/coleo/index.htm>
6. HEJDA R., FARKAČ J. & J. CHOBOT K. (2017): Červený seznam ohrožených druhů české republiky, Bezobratlí, Red list of Threatened species of the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 611 pp.
7. HOSKOVEC, M., NAVRÁTIL, D., JELÍNEK, P., REJZEK, M. Cerambycidae, <http://www.cerambyx.uochb.cz/>
8. HŮRKA, Karel. *Carabidae of the Czech and Slovak Republics: [illustrated key]*. Zlín: Kabourek, 1996. ISBN 80-901466-2-7.
9. *Mapa Bioróżnorodności: Taksony* [online]. Żwirki i Wigury 101, 02-089 Warszawa: baza.biomap.pl, 2010 [cit. 2021-11-11]. Dostupné z: <https://baza.biomap.pl/pl/db>
10. NEDVĚD, Oldřich. *Brouci čeledi sluněčkovití (Coccinellidae) střední Evropy: Ladybird beetles (Coccinellidae) of Central Europe*. Vydání 2., upravené. Praha: Academia, 2020. Zoologické klíče. ISBN 978-80-200-3023-8.
11. SLÁMA, Milan Emanuel František. Tesaříkovití-Cerambycidae České republiky a Slovenské republiky:(brouci-Coleoptera): výskyt, bionomie, hospodářský význam, ochrana. Milan Sláma, 1998.
12. ŠVÁCHA, Petr; DANILEVSKY, Mikhail L. *Cerambycoid Larvae of Europe and Soviet Union (Coleoptera, Cerambycoidea)*. Univerzita Karlova, 1987.

13. VÁVRA J. Ch. & ŠKORPÍK M. 2013: Dřevomilovití brouci (Coleoptera: Eucnemidae) v Národním parku Podyjí a jeho blízkém okolí, s poznámkami k jejich bionomii. (False click beetles (Coleoptera: Eucnemidae) in the Podyjí National Park and surrounding area, with notes to their bionomics). *Thayensia* 13: 53–90 (in Czech, English summary)

Pavel TRÁVNÍČEK, Dříteč 70, CZ-533 05, Czech Republic;

e-mail: pavel.travnicek@pestre-polabi.cz